

Dne 9. září 2015 proběhla další tradiční přehlídka plemenných býků na inseminační stanici Naturalu v Hradištku pod Medníkem. Už pět minut před začátkem, plánovaným za 14. hodinu odpolední nastoupili první tři býci do předvadiště. Tu se však z čista jasna strhlo krupobití a během 10 minut leželo krup na zemi, jako když nastele.

Neuvěřitelných 550 návštěvníků se stísnilo pod parkovací přístřešek s kapacitou deseti aut! Ve čtvrt na tři jsme mohli začít. Náladu to nikomu nezkazilo. Věru dramatická krajina na soutoku Vltavy a Sázavy umí i začátkem září překvapit!

Následovala přehlídka devíti holštýnských plemenných býků, která jasně dokumentovala posun zájmu Naturalu i chovatelů směrem ke genomice. Přehlídku pozorně sledovalo i patnáct členů výboru holštýnského svazu. Rovněž přehlídka osmi býků šesti masných plemen potvrdila, že Natural má vedoucí postavení v tomto segmentu.

Krátký ale odborně významný příspěvek přednesl Dr. Johannes Aumann, ředitel největší bavorské inseminační stanice BVN Neustadt. Všechny nás překvapilo jeho sdělení, že přes 50 procent inseminací u plemene fleckvieh se provádí genomickými býky. Poslední skupinou na přehlídce byli býci plemen českého strakatého, fleckvieh a montbeliarde.

Nejmladší býk přehlídky Haselnuss nastoupil jako první zástupce plemene holštýn. Na tomto býkovi ing. Šlejtr, šlechtitel Naturalu, demonstroval velmi rychlý a dnes moderní původ. Jeho otcem je německý, zatím jen genomicky prověřený, býk Modena. Také Saloon v pozici otce matky zatím na svoje plné prověření na dcerách čeká. Haselnussova matka Wilder Hira je stále v kategorii jalovic a s jejím otelením se počítá teprve v říjnu tohoto roku. Výrazné zkrácení generačního intervalu přineslo vysoké genomické plemenné hodnoty na úrovni 2600 bodů amerického indexu TPI. Haselnuss nabízí bezchybný profil svých genomických plemenných hodnot a má všechny předpoklady pro výrazný genetický zisk v oblasti znaků produkce, zevnějšku i zdraví. Aktuálně jde pravděpodobně o býka s vůbec nejvyšším indexem na české inseminační stanici.

Dvojkou v pořadí byl další genomicky testovaný býk Snowpoll RC P NEO 523. Snowpoll je býkem s parametry otce býků. Mimo obecně velmi dobrých genomických plemenných hodnot, nese i vlohy pro červené (red) zbarvení a genetickou bezrohost. Kromě býka Apolla Red P je nejvýše postaveným u nás dostupným nositelem genetické bezrohosti na bázi amerického TPI. Snowpolly P VG 85, matka Snowpolla, je mimořádně zajímavou plemenicí. Tato bezrohá dcera úspěšného Snowmana vyniká špičkovým funkčním fenotypem. Má žádoucí průměrné tělesné rozměry a mléčný typ. Její jednoznačnou předností jsou fantastické končetiny a dokonale utvářené vemeno s nádhernou texturou. Nejde o typickou dceru mléčného Snowmana, ale o krávu s vynikajícím projevem zdraví. I to je důvodem pro její nasazení jako matky býků nejen v moderních systémech s využitím genomických plemenných hodnot. Jako matka býků je Snowpolly využívána i v původním systému výběru MB po analýze vlastních výsledků a kvality rodokmenu, u plemenářských firem které dosud s genomickým „sítem“ nepracují.

Býkem se speciálním využitím je ostřetínský Sunnyday NEO 437. Sunnyday je genomicky testovaný v USA (TPI 2320 v srpnu 2015), ale v porovnání s předcházejícími plemeníky jde o býka s prověřenými předky. Jeho otcem je Numero Uno, specialista na mléčné složky, zdraví a exteriér dcer. V pozici otce matky stojí AltaLota s podobnými přednostmi. Matka Ostretin Petra 75 VG 87 se již může pochlubit první uzavřenou laktací s 11 416 kg mléka při vynikajících složkách 4,63 % tuku 3,78 % bílkovin. Tyto vynikající předpoklady se promítají

i do genomického profilu předvedeného plemeníka. Sunnyday je extrémním zlepšovatelem mléčných složek. Plemenná hodnota +0,39 % tuku nemá konkurenci mezi býky nad 2000 bodů amerického indexu TPI. Fantastická čísla má Sunnyday pro obsah somatických buněk, plodnost dcer a dlouhověkost. Sunnyday je tak ideálním býkem pro chovatele, kteří cílí na vysokou kvalitu mléka a na snižování provozních nákladů.

Již loni se divákům předvedl další zástupce z Ostřetína Pikant NEO 269. Pikant na svoje prověření na dcerách ještě čeká. Jeho genomické předpoklady jej pasují především do pozice zlepšovatele mléčných složek, zdraví a zevnějšku. Jeho vlastní sestra Ostretin Genua 10 VG 87 exceluje super produkcí mléka na první laktaci. Za 305 dní totiž nadojila 14 752 kg při 4,06 % tuku a 3,45 % bílkovin. Její produkce 509 kg bílkovin jí vynesla o 44 % nad průměr chovu.

Novinkou mezi býky prověřenými kontrolou dědičnosti je Marbach NEO 125. Jeho dcery najdeme u nás a v Nizozemsku. V obou zemích Marbach vyniká mimořádnou plemennou hodnotou pro produkci mléka v kombinaci s vynikající plodností dcer. V souvislosti s výsledky Marbacha v Nizozemsku komentátor zmínil i skvělé prověření českého plemeníka Kascola NEA 645 v této zemi. Ostretin Kascol patří v současnosti do absolutní špičky mezi býky s dcerami v Nizozemsku a je prvním takto úspěšným býkem z naší populace.

Především zahraniční návštěvníci byli zvědaví na světovou jedničku mezi homozygotně bezrohými býky – Ostretin Maguu PP NEA 921. Domácí chovatelé tohoto býka již velmi dobře znají, protože tento pěkně stavěný plemeník se předvádí na Hradištku již po několikáté. Stejně jako loni, ani letos Magua nenašel žádného, na dcerách prověřeného homozygotně bezrohého konkurenta. Kromě unikátní schopnosti předávat bezrohost na 100 % svých potomků, Magua přináší vysoké mléko a celkovou bezproblémovost dcer.

Závěr přehlídky holštýnského plemene patřil dvěma nejstarším plemeníkům Laurinovi a Joyalistovi. Laurin NEA 739 patří k nejvyužívanějším plemeníkům Naturalu z několika důvodů, ale klíčová bude jeho komplexnost. Přináší velmi dobré parametry produkčních znaků, zdraví i zevnějšku. Navíc jde o býka s alternativním původem a je nepříbuzný na většinou býků současnosti. Jeho matka je dcerou světoznámé Remarlindy EX 90 a dokázala celoživotně vyprodukovat 106 967 kg mléka. Ing. Šlejtr upozornil, že ze stejné matky jako Laurin pochází i jeho mladší polobratr Mafioso NXA 841. Jeho plemenné hodnoty jdou už delší dobu nahoru a jeho specialitou je vynikající hodnota plodnosti dcer. Tečku za holštýnskou částí přehlídky udělal zástupce červené varianty holštýnského plemene a nejstarší býk přehlídky Ostretin Joyalist RED 475. Joyalist je velmi známým býkem, kterého není třeba představovat. V letech 2012 a 2013 byl nejvyužívanějším redem v České republice. Vzhledem k svému věku je Joyalist ve vynikající kondici.

Rovněž přehlídka osmi býků šesti masných plemen potvrdila, že Natural má vedoucí postavení v tomto segmentu.

První předvedený masný býk plemene salers z chovu Vladimíra Vaňourka v Javorné, byl dvou a půl letý Zuna ZSA 184. Býk byl odchován přímo na farmě a v jednom roce věku vážil pěkných 597 kg. Zuna je zdařilou kombinací nejlepšího býka plemene salers v ČR v přímém efektu Super Juny (peRPH 135) a nejlepší krávy v ČR v maternálním efektu (meRPH 124). Z Německa importovaná matka Norma vykazuje i velmi dobré reprodukční výsledky, když na třetím teletí má průměrné mezidobí 355 dní. Díky této kombinaci rodičů má Zuna v přímém efektu RPH 129 a v maternálním efektu RPH 112. To ho řadí k absolutní špičce v rámci

šlechtění plemene Salers v ČR. Plemeno je původní rustikální francouzské masné plemeno. U nás, stejně jako v zemi původu, prokazuje vhodnost do tvrdších horských podmínek, při velmi dobré růstové schopnosti a dobré plodnosti. Nejvíce se v ČR chová na Šumavě.

Následovali dva představitelé plemene aberdeen angus. Černý Zappa z Mitrova ZAI 152 ve věku sedmi měsíců vážil 386 kg a v roce stáří už skvělých 655 kg. Přímý efekt 133 potvrzuje, že český angus patří ke světové špičce a např. americkou populaci překonává zejména ve zmasilosti. To ostatně prokazují i plemenné hodnoty pro masnou užitkovost obou rodičů. Otec Soupeř z Habří má RPH pro kg JUT 105 a matka 272587 961 RPH 113. Pro zmasilost má otec RPH 108 a matka 109. Extrémní zmasilostí se uvedl šestiletý červený angus Saten Red z menšího šumavského chovu pana Gerharda Ottenschlägera. Býk byl odchován v Osíku s přírůstkem v testu více než 1,9 kg. To svědčí o výborném růstu býka i plemene. I v jeho případě vykazuje jeho otec Noris Red Polmer výbornou masnou užitkovost. Na základě výsledků 495 poražených potomků má pro JUT odhadnutou RPH 108 a pro zmasilost 106. Pro Natural jsou inseminační dávky červených angusů skvělým exportním artiklem a to od Brazílie přes Evropu, až po Vietnam.

Následovali dva plemeníci limousine. Tříletý geneticky bezrohý homozygot Mats PP ZLM 263 pochází z německého chovu pana Michaela Wählera. Býk prošel odchovnou v Cunkově s vysokým přírůstkem 1550 g. Je středního rámce s výborným osvalením. Velmi dobré jsou jeho výsledky v rámci mezinárodní genetické testace INTERBEEF. Pro hmotnost v 210 dnech má pro ČR odhadnutou RPH 118. Tato relativní plemenná hodnota ho řadí mezi 10 % nejlépe hodnocených zvířat v Evropě. Jako atraktivní homozygot byl hned nasazen do inseminace jako otec býků. Jeho telata se rodí snadno a jsou velmi životaschopná. Příští rok už uvidíme jeho syny na odchovnách. Následoval tříletý Abidol ZLM 397 ze známého německého chovu pana Michaela Klemma. Na vypjaté aukci zde tehdy Natural v konkurenci s německými, dánskými a francouzskými chovateli vydražil Abidola za 10 500 EUR. Ale zadařilo se! Býk se stal na národní výstavě v Českých Budějovicích šampionem plemene! Syny tohoto otce býků uvidíme na odchovnách až za dva roky, ale jeho inseminační dávky doma i na export jsou stále vyprodány. Jeho hodnocení zevnějšku 28 bodů za tělesný rámec, 26 bodů za kapacitu těla, 28 bodů za osvalení a 10 bodů za užitkový typ ho řadí ke třem historicky nejlépe hodnoceným býkům plemene limousine. V roce 2008 to byl Pavlínek Vodenský a v roce 2011 Hinz PP.

Impozantním představitelem plemene charolais je geneticky bezrohý Verdel ze Siré P ZTI 193 z chovu manželů Novákových na Rokycansku. V rodokmenu Verdela následují špičkoví prověřeni zlepšovatelé plemene: Tamilly x Jock x Ohio. Tedy býci se snadnými porody a dobrým osvalením. To ostatně potvrzují i relativní plemenné hodnoty tohoto býka pro přímý efekt 113, maternální efekt 114 a osvalení 114. Také jeho RPH podle INTERBEEF 124 ho řadí mezi špičku plemene charolais v Evropě. Po Verdelovi se už na jaře narodila telata jak u Novákových, tak v řadě dalších chovů. Potvrdila se snadnost porodů, pěkné osvalení a skvělá pevnost hřbetní linie. Petr Novák působí v Naturalu jako konzultant a mimo dojená plemena je i oficiálním poradcem pro plemena masná.

Excelentním homozygotně bezrohým masným simentálem se prezentovala moravská rodinná farma Agrochyt Mohelno. Tuareg PP ZSI 805 je pětiletý býk, který přímo v odchovu na farmě dosáhl 645 kg v roce stáří. Kontrolou dědičnosti je prověřen v Německu i v Čechách. S hodnotou RZF 118 patří v současné době mezi 2 % nejlepších býků v Německu. Telata po něm mají vysoce nadprůměrný růst a jeho dcery jsou skvělé matky. Tuareg PP se stal otcem další generace býků a jeho inseminační dávky jsou stále vyprodány. Na mateřské části

rodokmenu Tuarega se dá dokumentovat i skvělý reprodukční potenciál plemene. Jeho matka se po prvé otelila v 22 měsících a při 7 porodech má průměrné mezidobí 361 dní. Její matka se po prvé otelila ve 24 měsících a při 8 porodech má průměrné mezidobí 365 dní. Také její matka se po prvé otelila ve 24 měsících a při 10 porodech má průměrné mezidobí 370 dní.

Posledním předvedeným plemeníkem byl šesti letý Toranaga ZBM 284. Pochází z chovu na pomezí Holandska a Belgie. Zcela bílý Toranaga, jmenovec slavného japonského šóguna spíše reprezentuje svým osvalením a rámcem zápasníky sumo. Široký hřebet nese dva obrovské roštěnce. Kýty s převisem až ke hlezňům! Hluboké středotrupí! A plece, které daly plemeni přívlastek plemene se čtyřmi kýty! Malá hlava a jatečná výtěžnost přes 67 procent. Toť Toranaga, gladiátor masné ligy! Belgické modro-bílé plemeno vítězí v křížení se všemi, zejména pak dojenými plemeny. Telata se rodí snadno, jsou extrémně osvalená a skvěle prodejná. Toranagovy inseminační dávky jsou vyprodány a chovatelé v Holandsku je mají na čekací listině.

Krátký, ale odborně významný příspěvek přednesl dr. Johannes Aumann, ředitel největší bavorské inseminační stanice BVN Neustadt. Všechny nás překvapilo jeho sdělení, že přes 50 procent inseminací u plemene fleckvieh se provádí genomickými býky.

Poslední skupinou na přehlídce byli býci strakatých plemen. Tuto část přehlídky zahájil JHB Mogul HG 402 ze Zemědělské a. s., Horní Bradlo. Původ tohoto plemeníka je postaven na nejlepších strakatých plemeních posledních let Waldbrand x Valfin x Rau x Weinold. Jeho matka JHB Eva 3 nadojila za 305 dní první laktace 11 113 kg mléka při 3,79 % tuku a 3,55 % bílkovin. S produkcí 395 kg bílkovin tak odskočila na index stáda 144! Vynikající mléko a zevnějšek má i její matka po Rauovi. Mogulovy genomické plemenné hodnoty jdou už několik počítání stále nahoru. Aktuální hodnota celkového indexu GZW je 130. Kombinace skvělých genomických plemenných hodnot +27 kg bílkovin, 121 fitness, 107 osvalení, 116 končetiny a 117 za utváření vemene asi v nenajde rychle konkurenci. Mogul tak v sobě spojuje skvělý fenotyp matek i výborné genomické prověření.

Mezi genomickou špičku jistě patří i druhý předváděný strakatý plemeník Valor RAD 499. Ten byl zakoupen na německé aukci a má shodný celkový genomický index GW 130 jako Mogul. Jeho otcem je nedostatkový Reumut, který je v současnosti na třetím místě žebříčku GZW mezi býky prověřenými na dcerách. Stejně jako otec matky Valora Rau je i Reumut špičkou mezi zlepšovatelí utváření vemene. Také Valorova matka Farauna je krávkou se skvělým vemenem a dokázala to i ve výstavním ringu (2. místo na VFR show 2011). Není žádným překvapením, že se rodokmenové předpoklady u Valora projeví i v jeho špičkové genomické plemenné hodnotě pro utváření vemene 127. Valor pochází z hluboké fleckvieh rodiny matek býků. Jeho prababička Fabi je matkou známého otce býků Hulocka.

Prvním zástupcem strakatého plemene montbeliard na přehlídce byl JHB Monteko AMT 78. Monteko je synem úspěšného francouzského otce býků Urbanisteho a matka JHB Regina se narodila na farmě Javorné v Zemědělské, a. s. Horní Bradlo po dovozu embrya z Francie. S rodinou Regina Natural pracuje velmi intenzívně. Ze stejné rodiny pochází i zlepšovatel Imperator HEL 79 a přímo ze stejné matky jako Monteko pochází i jeho bratr Monty AMT 76 a polobratr Latex NIC 51. Latex NIC 51 byl ostatně předveden bezprostředně po Montekovi. JHB Latex má v pozici otce současnou jedničku českého žebříčku SIC mezi aktivními býky Valfina NIC 15. U plemen montbeliard je zatím systém v odhadu genomických plemenných

hodnot na bázi společného česko-německo-rakouského výpočtu poměrně málo spolehlivý. Natural proto zatím dává přednost výběru zástupců tohoto plemene do plemenitby na základě analýzy rodokmenu. Do budoucna lze ale očekávat nárůsty spolehlivosti genomického odhadu i u těchto býků, tak jak se nám bude rozšiřovat počet montbeliardských plemeníků se známým genotypem prověřených kontrolou dědičnosti. Jak Monteko, tak Latex jsou býky s vynikajícími parametry vlastní plodnosti.

Přehledku strakatých býků dobře doplnil i Landauf HUS 9 s fantastickou genomickou hodnotou pro fitness 144. Pouze německý plemeník Idefix má hodnotu fitness o jeden bod vyšší! Od Landaufa můžeme čekat potomstvo středního až menšího tělesného rámce s vynikajícím utvářením končetin a vemen a tomu odpovídajícími parametry dlouhověkosti a zdraví vemen.

Nejvyšší genomickou hodnotou celkového selekčního indexu GZW 132 se na přehlídce prezentoval syn Willeho Lewis HG 364. Jeho vysoká celková úroveň vychází především z vysokých parametrů znaků produkce mléka a masa.

Absolutní závěr chovatelského dne patřil Heronovi HEL 70. Heron je zástupcem plemene montbeliard a je prvním býkem tohoto plemene narozeným v ČR po dovozu embrya z kolébky plemene Francie. Heron je býkem s populárním původem a to bylo důvodem pro jeho širší využití již jako testačního plemeníka. Ve výpočtu jeho plemenných hodnot tak teď nalezneme téměř 500 dcer. Naštěstí se důvěra v silný původ vyplatila a Heron patří mezi nejlepší býky pro současné zlepšení mléčné produkce a utváření vemen. Potěšitelná je jeho stále se zlepšující plemenná hodnota pro průběh porodu. Heron byl původně doporučován jen k inseminaci krav, ale poslední údaje o plemenných hodnotách i čísla z terénu se přimlouvají i za širší využití i pro inseminaci jalovic.